

Sygn. akt XIV C 1285/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Jan Sterczała

Protokolant prot. Magdalena Grzybowska

po rozpoznaniu w dniu 4 czerwca 2019 roku w Pile

sprawy z powództwa **R. G. (1)**

przeciwko **Koło (...) w C.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 11 829 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 649,91 zł tytułem nieuiszczonych wydatków.

J. Sterczała

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 października 2016 r. (data wpływu) przeciwko Kołu (...), powód R. G. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 200.966,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 września 2016 r. do dnia zapłaty,
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 7.836,10 zł. tytułem kosztów postępowania o zabezpieczenie dowodu,
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w kwocie 14.400 zł.

W uzasadnieniu powód wskazał, że jest rolnikiem. Wskazał, że prowadził uprawę rzepaku, pszenicy oraz jęczmienia na nieruchomościach rolnych położonych w P., oznaczonych numerami geodezyjnymi (...) o łącznej powierzchni 260 ha. Powód uprawiał na działce (...) o powierzchni 90 ha rzepak ozimy, na działce (...) o powierzchni 70 ha pszenicę ozimą, na działce (...) o powierzchni 50 ha pszenicę ozimą i na działce (...) o powierzchni 50 ha – jęczmień jary. Powód podał nadto, że pozwany dzierżawi obwód łowiecki, na terenie którego leżą wymienione wyżej nieruchomości powoda. Podał nadto, że wobec powyższego pozwany z mocy ustawy odpowiada za szkody wyrządzone w uprawach rolnych przez zwierzynę łowną. Powód wskazał, że jego uprawy niszczone były przez zwierzynę łowną, wobec czego w dniu 4 kwietnia 2016 r. powód zgłosił ten fakt pozwanemu. Powód wskazał nadto, że pozwany we własnym zakresie dokonał oględzin i wstępnego szacowania szkody, ustalając przy tym niewielkie uszkodzenia. Powód wskazał, że

nie uczestniczył w szacowaniu pozwanego i nie zgodził się z jego wynikiem. Co więcej, podał, że przedstawiciele pozwanego minimalizowali szkodę, by nie płacić odszkodowania, a nadto szacujący szkodę J. M. (1) i J. W. (1) nie są rzeczoznawcami i nie mają wiedzy na temat uprawy pszenicy i rzepaku. Powód wskazał, że w dniu 26 kwietnia 2016 r. wystąpił do Sądu Rejonowego w Złotowie z wnioskiem o zabezpieczenie dowodu na okoliczność szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną na nieruchomościach powoda. Postanowieniem z dnia 5 maja 2016 r. Sąd Rejonowy w Złotowie dopuścił dowód z opinii biegłego L. S. na okoliczność ustalenia przyczyny, rodzaju i skali uszkodzeń, w tym wysokości szkody poniesionej przez powoda na wymienionych wyżej nieruchomościach. Powód podał, że po przeprowadzeniu oględzin biegły wydał opinię, w której ustalił, że przyczyną szkody w uprawach na działkach (...) było zniszczenie upraw przez zwierzynę łowną i wycenił szkodę na kwotę 200.966,32 zł. Powód podał nadto, że biegły zasięgnął w Nadleśnictwie O. informacji w kwestii liczebności jeleni i dzików na obszarze tego obwodu łowieckiego, i okazało się, że nastąpił wzrost liczby jeleni, przekraczający normy. Powód wskazał, że znaczna część zniszczeń powstała na skutek zdeptania upraw przez jelenie i dziki. Powód podał, że pozwany również wystąpił o zabezpieczenie dowodu, lecz biegły powołany w tym celu nie wydał opinii. Powód, po otrzymaniu opinii zwrócił się do pozwanego o zapłatę odszkodowania. Pozwany zaś pismem z dnia 30 września 2016 r. odmówił zapłaty odszkodowania, wskazując, że szkody są minimalne. Powód wskazał także, że przy takiej rozbieżności stanowisk, nie ma możliwości dojścia do kompromisu, a co za tym idzie – polubownego zakończenia sporu. (k.2-4)

W odpowiedzi na pozew z dnia 9 grudnia 2016 r. pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o:

- oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego,
- zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów postępowania sądowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu pozwany zakwestionował wysokość szkody w uprawach powoda, jak też zakwestionował, że szkody w tychże uprawach spowodowane zostały w całości przez zwierzynę łowną. Pozwany wskazał bowiem, że w piśmie z dnia 4 kwietnia 2016 r. powód zgłosił wystąpienie szkód w prowadzonych przez niego uprawach, wskazując, że obszar, na którym wystąpiła szkoda łowiecka obejmuje powierzchnię 200 ha, a nie jak określił w pozwie 260 ha. Pozwany podał nadto, że powód nie dostarczył pozwanemu żadnych map ani szkiców z naniesionymi miejscami występowania szkód, jak też nie określił rodzaju zniszczonych upraw w rozbiciu na określone działki. Pozwany wskazał, że niezwłocznie po zgłoszeniu przez powoda wystąpienia szkody, pozwany w dniach 9-11 kwietnia 2016 r. dokonał wstępnego szacowania szkód, przez upoważnionych przedstawicieli Koła i zgodnie z obowiązującymi przepisami, z zachowaniem obowiązującego terminu dokonania czynności i po uprzednim zawiadomieniu rolnika o dacie i godzinie oględzin. Pozwany wskazał nadto, że przy czynnościach tych powód był obecny. Pozwany podał, że z czynności szacowania zostały sporządzone protokoły nr (...) wraz z dokumentacją fotograficzną, wykonano szkice i pomiary oraz szkice upraw z naniesieniem powierzchni uszkodzonych przez zwierzynę i inne czynniki, zaś kopie tychże protokołów zostały doręczone powodowi. Pozwany wskazał, że powód nie zgodził się z ustaleniami szacujących w kwestii wysokości szkody, wobec czego odmówił złożenia podpisu na protokołach bez podania jakiegokolwiek przyczyny. Pozwany wskazał w dalszej kolejności, że z uwagi na to, że wynik prac pozwanego nie satysfakcjonował powoda, pozwany w dniu 5 maja 2016 r. podjął próby dokonania ponownych oględzin pól powoda i szacowania powstałej na nich szkody. Wskazał także, że Zarząd Koła (...) powołał komisję w celu weryfikacji poprawności zakresu szkód. Pozwany podał, że powód został poinformowany o terminie i czasie przeprowadzenia dodatkowych oględzin pola, co też zaakceptował, ale nie pojawił się na polu. Po wykonaniu telefonu do powoda, przybył on na miejsce oględzin, jednak nie wyraził na nie wyraził zgody na ponowne szacowanie szkód i opuścił pole. Komisja dokonała jednak oględzin pola i stwierdziła ponownie, że szkody są minimalne. Pozwany wskazał, że z przeprowadzonych przez siebie oględzin sporządził protokoły oględzin oraz dokumentację fotograficzną obrazującą stan pól pozwanego. Pozwany podał również, że oględziny przeprowadzone były przez osoby posiadające stosowne uprawnienia, którzy oszacowali ostatecznie szkodę na kwotę 5.878,90 zł. i taką też kwotę wypłacono powodowi. Pozwany zakwestionował nadto w całości opinię biegłego sądowego L. S.. Pozwany wskazał, że biegły nienależycie dokonał oględzin nieruchomości, nie zastosował żadnej metodologii szacowania szkody ani nie objął szacowaniem całych powierzchni upraw, gdzie występowały liczne

wymrozenia. Pozwany wskazał także, że biegły nie wyłączył powierzchni nieobsianych oraz nie wziął pod uwagę innej możliwej przyczyny, która wpłynęła obniżoną obsadę. Pozwany podał nadto, że Sąd na wniosek pozwanego powołał biegłego sądowego, jednak nie mógł on należycie dokonać oględzin, z uwagi na to, że powód nie wpuścił go na nieruchomości. Pozwany zakwestionował nadto wysokość kosztów zastępstwa procesowego, jakie poniósł powód w postępowaniu o zabezpieczenie dowodu oraz termin liczenia odsetek. (k. 24-27)

Na rozprawie w dniu 28 marca 2017 r., 16 stycznia 2018 r., 8 marca 2018 r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie. (k. 61-63, 170, 195-196)

Pismem procesowym z dnia 3 czerwca 2019 r. pozwany wniosł o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania sądowego, na które składają się następujące kwoty: 24.600 zł – koszty zastępstwa procesowego w sprawie XIV C 1285/16/S, 419,43 zł – wydatki pełnomocnika pozwanego w sprawie XIV C 1285/16/S, koszty uiszczone tytułem zaliczki na biegłego w sprawie XIV C 1285/16/S, 682,61 zł – koszty postępowania zabezpieczającego w sprawie I Co 410/16 toczącej się przed Sądem Rejonowym w Złotowie, 1.230 zł - koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zabezpieczającym w sprawie I Co 410/16, 120 zł – koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w sprawie o zabezpieczenie dowodu, sygn. akt II Cz 625/17 toczącej się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu.

Na rozprawie w dniu 4 czerwca 2019 r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w przedmiotowej sprawie, z tym, że powód wniosł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 24.000 zł. (k. 354-355)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód R. G. (1) jest rolnikiem. W 2016 r. na nieruchomościach rolnych położonych w P., oznaczonych działkami geodezyjnymi nr (...), o łącznej powierzchni 260 ha powód prowadził uprawy rolnicze – rzepak ozimy (działka nr (...) o powierzchni 90 ha), pszenica ozima (działki nr (...) o powierzchni 70 ha), pszenica ozima (działki nr (...) o powierzchni 50 ha), jęczmień jary (działka nr (...) o powierzchni 50 ha). Uprawy powoda zostały częściowo zniszczone przez zwierzynę łowną na skutek zgryzania oraz wydeptywania. Pozwane Koło (...) w C. dzierżawiło zaś w tym czasie obwód łowiecki, na terenie którego położone są wyżej wymienione nieruchomości powoda.

Dowód: Wypis z Rejestru Kół (...) Zarządu Okręgowe (...) w P. (k. 30)

Z uwagi na to, że część upraw powoda została zniszczona przez zwierzynę łowną, powód pismem z dnia 4 kwietnia 2016 r. zgłosił pozwanemu Kołu (...) powstanie szkody, wskazując na dzień jej powstania 1 kwietnia 2019 r., podając liczne obgryzienia stożków wzrostu oraz liści pszenicy przez dziki, jelenie i sarny. Zwierzyna łowna pojawiała się jednak na gruntach uprawnych powoda już od okresu zimowego, stopniowo wyrządzając szkody w uprawach.

Dowód: zgłoszenie szkody (k. 42)

Komisja szacująca pozwanego Koła (...) w ustawowym terminie, tj. 11 kwietnia 2016 r. dokonała oględzin i wstępnego szacowania szkód zgłoszonych przez powoda. Szacowanie zostało przeprowadzone przez upoważnionych przedstawicieli pozwanego Koła (...), m.in. J. W. (2), J. M. (1), oraz I. K.. J. W. (2) posiada tytuł rzeczoznawczy w zakresie szkód powodowanych przez zwierzęta dziko żyjące, mediatora w zakresie szacowania i wyceny szkód powodowanych przez zwierzęta dziko żyjące, eksperta w zakresie likwidacji i zapobiegania szkodom powodowanym przez zwierzęta dziko żyjące, wpisanego na listę biegłych sądowych w dziedzinie myślistwo (specjalność: ocena i szacowanie szkód łowieckich) i rolnictwo (specjalność: szacowanie, wycena szkód łowieckich w uprawach rolniczych, likwidacja i zapobieganie szkodom powodowanym przez zwierzęta dziko żyjące). J. M. (1) posiada natomiast uprawnienia w zakresie szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną w uprawach i płodach rolnych, zaś I. K. posiada uprawnienia w specjalności produkcji roślinnej, ekonomiki, rolnictwa, rachunkowości i gospodarki łowieckiej oraz jest rzeczoznawcą majątkowym w zakresie szacowania nieruchomości, w tym produkcji roślinnej i gospodarstw rolnych.

Dowód: dokumentacja potwierdzająca uprawnienia J. W. (2) (k. 32-40), certyfikat kwalifikacji i uprawnień J. M. (2) (k. 41)

Komisja Koła (...) z oględzin i szacowania wstępnego sporządziła trzy protokoły: nr (...). Protokół nr (...) sporządzony był dla uprawy rzepaku ozimego na działce nr (...) o powierzchni 89,09 ha. Protokół określił, że szkodę wyrządziły dziki, jelenie i sarny oraz wskazał zastosowaną metodę szacowania – statystycznie, po przekątnej pola z wydzieleniem 11 poletek kontrolnych, obliczenia obsady roślin na polu, z uwzględnieniem roślin wymarłych, wymokłych, uschniętych i zniszczonych przez zwierzynę. Dokonano także pomiaru rzeczywistego uprawy. Szacunkowy procent zniszczenia obliczono na 0,5% na areale 89,09 ha. Zawarto nadto informację o nieobecności skutecznie zawiadomionego poszkodowanego podczas szacowania „z własnego wyboru”. Protokół nr (...) został sporządzony podczas szacowania wstępnego szkód na działkach (...) w uprawie pszenicy w fazie krzewienia. Protokół określił, że szkodę wyrządziły dziki, jelenie i sarny. Opisana została również metodologia przeprowadzenia szacowania – metoda statystyczna, po przekątnej pola wykonano 13 prób na długości 200 mb. Próby o powierzchni 1m² wskazywały ogólną obsadę roślin, rośliny wymarżnięte, uszkodzone przez zwierzynę, wymokłe, uschnięte. Rzeczywisty obszar uprawy po pomiarze powierzchni określono na 69,35 ha. Komisja wyliczyła zaś 30% ubytków na powierzchni 0,675 ha.

W uwagach protokołu zaznaczono, że poszkodowany nie był obecny podczas szacowania, zawiadomiony prawidłowo. Protokół nr (...) odnosił się do uprawy pszenicy ozimej w fazie krzewienia na działkach (...). Wskazał, że szkodę spowodowały dziki, jelenie i sarny. W protokole wskazano metodykę szacowania – po przekątnej pola wyznaczono 12 poletek kontrolnych, na powierzchni 1m² przeliczono obsadę ogólną roślin, rośliny uszkodzone przez zwierzynę oraz wymarżnięte. Na całym areale uznano 1,03 ha powierzchni uprawy uszkodzonej w 30%. W uwagach zaznaczono adnotację o nieobecności poszkodowanego, który był prawidłowo zawiadomiony. Do protokołów szacujący dołączyli dokumentację fotograficzną z dokonanych czynności oraz arkusze z miejscami pobierania prób, który był usystematyzowany i stały dla każdego pola. Zastosowano metodę polegającą na nieuchronności próby, tzn. przechodząc przez uprawę po przekątnej, w równych odległościach pobierano próby, gdzie losowo trafiały się powierzchnie uszkodzone

i nieuszkodzone, nie obarczone subiektywną oceną szacujących.

Dowód: protokoły oględzin, wstępnego szacowania szkody w uprawach i płodach rolnych (k. 42, 43, 44)

Szkodę w uprawach powoda oszacowano na kwotę 5.878,90 zł, którą to kwotę pozwany wypłacił powodowi.

Z uwagi na to, że powód nie zgadzał się z wysokością odszkodowania wypłaconego przez pozwanego, w dniu 26 kwietnia 2016 r. powód złożył wniosek do Sądu Rejonowego

w Złotowie o zabezpieczenie dowodu przed wszczęciem postępowania na okoliczność szkód wywołanych przez zwierzynę łowną na nieruchomościach powoda. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Złotowie z dnia 5 maja 2016 r. dopuszczono dowód z pisemnej opinii biegłego prof. nadzw. dr hab. inż. L. S., celem ustalenia przyczyny, rodzaju i skali uszkodzeń, w tym wysokości szkody poniesionej przez wnioskodawcę na nieruchomościach położonych w P., stanowiących działki (...) o pow. 260 ha, przy czym polecono biegłemu sporządzenie opinii po przeprowadzeniu oględzin nieruchomości. Termin oględzin nieruchomości Sąd ustalił na okres do dnia 31 maja 2016 r. Biegły sądowy L. S. rozpoczął czynności zabezpieczające w dniu 11 maja 2016 r., dokonując w dniach 11, 12 i 14 maja 2016 r. oględzin nieruchomości powoda. Biegły stwierdził, że przyczyną szkody w uprawach pszenicy ozimej i rzepaku ozimego na działkach nr (...) w P. były szkody łowieckie wyrządzone przez jelenie, sarny i dziki, które spowodowały zmniejszenie obsady roślin na jednostce powierzchni, zadeptywanie upraw oraz uszkodzania roślin. Rozmiar szkody łowieckiej po odliczeniu nieponiesionych kosztów biegły wycenił na kwotę 200.966,32 zł.

Dowód: postanowienie z dnia 5 maja 2016 r. (k. 8)

Pozwany pismem z dnia 16 maja 2016 r. również złożył wniosek o zabezpieczenie dowodu przed wszczęciem postępowania poprzez dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rolnictwa i szacowania szkód rolnych, na

okolicość szkód wywołanych przez zwierzynę łowną na nieruchomościach nr 4/11, 343/3, 4/11, 4/1, 4/2, 3/6.
Postanowieniem

z dnia 30 czerwca 2016 r. Sąd dopuścił dowód z oględzin z udziałem biegłego dr hab. inż. L. S. celem ustalenia przyczyny, rodzaju i skali (rozmiaru) uszkodzeń oraz wysokości poniesionej szkody w uprawach rzepaku i pszenicy znajdujących się na nieruchomości stanowiącej działki o nr (...) położonych w B.. Sąd wskazał nadto, że termin oględzin winien odbyć się między 11 a 15 lipca 2016 r. Pozwany, pismem z dnia 1 lipca 2016 r. wniósł o wyłączenie biegłego dr hab. inż. L. S. od udziału w sprawie na podstawie art. 281 k.p.c. oraz o dopuszczenie dowodu z oględzin z udziałem innego, niezależnego biegłego, na okoliczności wskazane w postanowieniu z dnia 30 czerwca 2016 r. Pozwany podniósł bowiem, że biegłemu L. S. zlecono już w niniejszej sprawie dokonanie oględzin i sporządzenie opinii na wniosek drugiej strony. Postanowieniem z dnia 18 lipca 2016 r. Sąd wyłączył od udziału w sprawie biegłego dr hab. inż. L. S. oraz zmienił postanowienie z dnia 30 czerwca 2016 r. w ten sposób, że w pkt 1 wyłączonego biegłego zastąpił biegłym mgr inż. R. B., a w pkt 2 termin oględzin wyznaczył na okres między 18 a 22 lipca.

Pismem z dnia 30 sierpnia 2016 r. biegły R. B. wskazał, że w dniu 19 lipca 2016 r. udał się na oględziny gruntów powoda. Powód R. G. (1) zapytał biegłego na miejscu oględzin, czy posiada postanowienie sądu z dnia 30 czerwca 2016 r. o dopuszczeniu dowodu z oględzin, bo jeśli nie, to nie wpuści go na swoją nieruchomość, po czym odjechał. Biegły poinformował o tym fakcie sekretariat Sądu Rejonowego w Złotowie I Wydziału Cywilnego, który miał skontaktować się z powodem. Powód jednak nie pojawił się. Na miejscu oględzin pojawili się natomiast przedstawiciele Koła (...), którzy zapoznali biegłego ze sprawą, udostępniłi posiadaną dokumentację, po czym z drogi gminnej biegły dokonał oględzin i lustracji upraw rzepaku ozimego i pszenicy ozimej, wykonał 16 fotografii. Biegły, po przeanalizowaniu protokołu wstępnego i ostatecznego szacowania szkody, podzielił stanowisko Koła (...) w kwestii wyliczenia wysokości szkody.

Pismem z dnia 19 września 2016 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 200.966,32 zł tytułem odszkodowania za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną, wskazując, że kwota ta została wyliczona przez biegłego sądowego powołanego przez Sąd Rejonowy w Złotowie w sprawie I Co 348/16, zaznaczając przy tym, że Sąd Rejonowy w Złotowie powołał również innego biegłego, jednakże nie sporządził on opinii, a nawet nie dokonał wizji nieruchomości.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 19 września 2016 r. (k. 9)

Pismem z dnia 30 września 2016 r. pozwany odmówił zapłaty żądanej przez powoda kwoty, wskazując, że podtrzymuje prezentowane przez siebie dotychczas stanowisko w przedmiotowej sprawie. Pozwany zazaczył przy tym, że zawnioskowany przez niego biegły nie mógł dokonać w sposób należyty oględzin i wizji gruntów powoda wyłącznie na skutek bezpodstawnych działań powoda. Podał nadto, że wbrew twierdzeniom powoda, biegły zawnioskowany przez pozwanego przychylił się do jego stanowiska i uznał je za prawidłowe.

Dowód: pismo z dnia 30 września 2016 r. (k. 11)

W Sądzie Okręgowym w Poznaniu XIV Wydziale Cywilnym z siedzibą w Pile, pod sygn. akt XIV C 1286/16 na skutek pozwu z dnia 10 października 2016 r. wniesionego przez powoda toczy się postępowanie przeciwko (...) S.A. Powód wniósł bowiem między innymi o zasądzenie od (...) S.A. na jego rzecz kwoty 131.858,38 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 września 2016 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu powód podał, że w okresie od 17 kwietnia 2016 r. do 11 czerwca 2016 r. doszło do zniszczeń jego upraw przez przymrozki wiosenne, między innymi na działce nr (...) w P., na której to w niniejszej sprawie zdaniem powoda w doszło do powstania zniszczeń przez zwierzynę łowną. Powyższe zostało potwierdzone opinią biegłego L. S., który stwierdził, że przyczyną szkody w uprawie między innymi na działce nr (...) były przymrozki wiosenne w okresie od 17 kwietnia 2016 r. do 11 czerwca 2016 r. i wycenił tę szkodę na wskazaną wyżej kwotę.

Dowód: kopia pozwu o zapłatę z dnia 10 października 2016 r. (k. 216-218), dokumentacja dotycząca postępowania z powództwa powoda przeciwko (...) S.A. (k. 219-278), zeznania świadka G. G. (protokół rozprawy z dnia 28 marca 2017 r. 00:54:22-01:09:00), zeznania świadka R. G. (2) (protokół rozprawy z dnia 28 marca 2017 r. 01:09:26-01:14:00),

zeznania świadka K. G. (protokół rozprawy z dnia 28 marca 2017 r. 01:14:22-01:18:00), zeznania świadka B. W. (protokół rozprawy z dnia 20 czerwca 2017 r. 00:05:50-00:13:00), zeznania świadka A. J. (1) (protokół rozprawy z dnia 20 czerwca 2017 r. 00:13:48-00:28:00), zeznania świadka F. Z. (protokół rozprawy z dnia 20 czerwca 2017 r., 00:32:40-00:49:00), zeznania świadka P. K. (protokół rozprawy z dnia 20 czerwca 2017 r., 00:49:25-00:57:00), zeznania świadka E. J. (protokół rozprawy z dnia 20 czerwca 2017 r., 01:00:13-01:04:00), zeznania świadka L. W. (protokół rozprawy z dnia 20 czerwca 2017 r., 01:09:36-01:20:00), zeznania świadka Z. O. (protokół rozprawy z dnia 20 czerwca 2017 r., 01:21:08-01:27:30), zeznania świadka G. C. (protokół rozprawy z dnia 20 czerwca 2017 r., 01:28:00-01:40:00), zeznania świadka K. D. (protokół rozprawy z dnia 26 października 2017 r. 00:06:59-00:13:00), zeznania świadka J. W. (2) (protokół rozprawy z dnia 26 października 2017 r. 00:13:44-00:34:00), zeznania świadka M. Z. (1) (protokół rozprawy z dnia 26 października 2017 r., 00:34:40-00:42:00), zeznania świadka I. K. (protokół rozprawy z dnia 16 stycznia 2018 r. 00:03:15- 00:35:00), zeznania świadka R. B. (protokół rozprawy z dnia 8 marca 2019 r. 00:03:25-00:22:00)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie wszelkich dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, zeznań świadków G. G., K. G., R. G. (2), B. W., A. J. (1), F. Z., P. K., E. J., L. W., Z. O., G. C., K. D., J. W. (2), M. Z. (1), I. K., R. B., oraz przesłuchania stron.

Dokumenty stanowiące podstawę do czynienia ustaleń faktycznych nie budziły zastrzeżeń Sądu w kwestii ich prawdziwości i autentyczności. Sąd uznał, że dokumenty zgromadzone w przedmiotowej sprawie stanowią wartościowy dowód pozwalający na ustalenie okoliczności faktycznych sprawy, stąd Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować je z urzędu.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka G. G.. Sąd miał na uwadze, że świadek ten jest synem powoda, stąd może przedstawiać fakty w sposób dla niego korzystny. Zeznania tego świadka były jednak rzetelne i obiektywne. Świadek wskazał, że prowadzi wraz z powodem gospodarstwo rolne. Podał, że na uprawach powoda od okresu zimowego pojawiała się zwierzyna, która wyrządzała szkody. Świadek zeznał nadto, że powód współpracował z pozwanym Kołem (...) w celu zabezpieczenia upraw przed szkodami łowieckimi wyrażając zgodę na ulokowanie ambon na gruntach uprawnych. Wskazał także, że brał udział w oględzinach dokonując pomiarów urządzeniem (...). Podał nadto, że część pomiarów dokonywana była bez udziału biegłego L. S..

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka R. G. (2). Sąd miał na uwadze, że świadek ten spokrewniony jest z powodem, przez co może zeznawać na jego korzyść. Zeznania tego świadka były jednak konkretne i szczerze. Świadek zeznał bowiem, że pomagał w gospodarstwie powoda. Wskazał, że od okresu zimowego zauważał zwierzynę na polach powoda, z uwagi na to, że jest myśliwym. Świadek zeznał, że nie brał udziału w oględzinach gruntów uprawnych powoda.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka K. G.. Sąd miał na uwadze, że świadek jest bliską rodziną powódki, jednakże w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, nie można uznać, aby zeznania te zostały złożone na użytek niniejszego postępowania. Zeznania świadka K. G. były rzeczowe i spójne. Świadek zeznał, że pomaga w gospodarstwie powoda. Zeznał także, że widział stada zwierząt na polach uprawnych powoda.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków B. W. i A. J. (2). Świadców ci brali udział w oględzinach gruntów uprawnych powoda i szacowaniu szkód, które polegały na chodzeniu ścieżkami technologicznymi i pomiarach znalezionych szkód. Świadców zeznali, że szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną były niewielkie.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków F. Z., P. K. i E. J.. Świadców ci również brali udział w oględzinach upraw powoda i szacowaniu powstałych szkód. Świadców jednogłośnie zeznali, że szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną były niewielkie, zaś większość szkód powstało na skutek wymarznienia.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków L. W., Z. O. i G. C.. Świadców powyżsi brali udział w oględzinach dokonywanych przez biegłego L. S.. Zeznania tychże świadków korespondowały ze sobą wzajemnie i dotyczyły nierzetelnego

dokonywania oględzin przez biegłego, który nie dokonywał rozróżnienia na szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną i szkody powstałe na skutek wymarznienia. Wskazali także, że biegły nie podał metody liczenia szkód, jaką stosował.

Sąd za wiarygodne uznał zeznania świadka I. K.. Świadek ten jest rzeczoznawcą i brał udział w szacowaniu szkód na gruntach powoda. Świadek zeznał w sposób konkretny i rzetelny. Podał, że powód pojawił się podczas szacowania zachowując się agresywnie i nie zgadzał się na dokonanie szacowania. Świadek zeznał, że szacowanie zostało dokonane należycie. Świadek zeznał nadto, że biegły L. S. dokonał oględzin w sposób nieprawidłowy, gdyż prócz zniszczeń spowodowanych przez zwierzynę należy brać pod uwagę czynniki przyrodnicze, art. szkody powstałe wskutek przymrozków, co w przedmiotowej sprawie miało miejsce. Wskazał nadto, że biegły S. nie posiadał nawet własnego profesjonalnego sprzętu w postaci urządzenia (...). Podał także, że na małych powierzchniach pomiary (...) obarczone są bardzo dużym błędem.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka K. D.. Świadek ten jest członkiem pozwanego Koła (...). Zeznał, że brał udział w szacowaniu, jako pomocnik. Zeznał, że w uprawach powoda były szkody spowodowane przez zwierzynę.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka J. W. (2). Świadek ten jest członkiem pozwanego Koła (...) i dokonywał szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną na uprawach powoda. Świadek jest rzeczoznawcą i biegłym sądowym przy Sądzie Okręgowym w Poznaniu. Zeznał, że opinia biegłego L. S. nie pokrywa się ze stanem rzeczywistym. Zeznał nadto, że biegły L. S. nie zastosował konkretnej metody szacowania szkód oraz nie udzielał żadnych informacji. Świadek podał, że większość szkód w uprawach powoda spowodowana była nadmierną wilgotnością i wymrożeniem, a nie zwierzyną.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka M. Z. (2). Świadek brał udział w szacowaniu szkód powstałych na gruntach powoda. Zeznał, że zauważył ślady zwierząt w uprawach powoda w postaci pogryzionych roślin i legowisk zwierząt.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka R. B.. Świadek ten jest biegłym, który miał dokonać oględzin i wydać opinię w przedmiotowej sprawie. Świadek wskazał jednak, że powód nie wpuścił go na grunty uprawne, które miały być przedmiotem oględzin.

W przedmiotowej sprawie wydane zostały dwie opinie biegłych, w tym biegłego z dziedziny rolnictwa L. S. oraz biegłą w zakresie szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych H. M.. Opinie sporządzone zostały przez specjalistów dysponujących wiedzą i doświadczeniem w swojej dziedzinie nauki, jednak wnioski wypływające z tychże opinii były rozbieżne. Opinie wymagały więc głębokiej analizy i weryfikacji z zebranych w sprawie pozostałym materiałem dowodowym.

Opinia wydana przez biegłego L. S. sporządzona została na wniosek powoda o zabezpieczenie dowodu przed wszczęciem postępowania z dnia 26 kwietnia 2016 r. wniesionego do Sądu Rejonowego w Złotowie. Przed wydaniem opinii, biegły dokonał w dniach 11, 12, 14 maja 2016 r., 28 maja 2016 r., 13 lipca 2016 r. i 15 lipca 2016 r. oględzin upraw powoda, na których doszło do powstania szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną.

Opinia sporządzona przez biegłego L. S. była obszerna i szczegółowo przedstawiała kolejne czynności dokonywane przez biegłego w celu opracowania opinii, jak też wnioski z niej wypływające. Po dogłębnej analizie opinii biegłego L. S. oraz zeznań świadków jak i samego biegłego na rozprawie w dniu 28 marca 2017 r. na okoliczność wydanej opinii, Sąd uznał, że oględziny, stanowiące podstawę do wydania opinii były przeprowadzone w sposób nierzetelny i nieprecyzyjny. Wszelkie pomiary szkód zaistniałych w uprawach powoda, dokonywane były przez G. G.- syna powoda, przy pomocy jego prywatnego urządzenia (...), gdyż biegły nie dysponował własnym sprzętem, co budzi znaczne zastrzeżenia co do bezstronności dokonywanych pomiarów. Część pomiarów była nadto dokonywana przez powoda bez udziału biegłego. Co więcej, w tejże opinii brakuje pomiarów uszkodzonej powierzchni przez zwierzynę. Po drugie, wyniki badań biegłego nie potwierdzają szkody łowieckiej. Nie uszło nadto uwadze Sądu, że biegły L. S. jako podstawę do obliczenia wysokości odszkodowania przyjął ceny kontraktacyjne, jakie powód zawarł w umowie sprzedaży plonu,

co nie jest zgodne z obowiązującymi przepisami. Opinia biegłego L. S. budzi więc wiele zastrzeżeń co do rzetelności zawartych w niej informacji.

Opinia biegłej sądowej w zakresie szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych H. M. sporządzona została na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach przedmiotowej sprawy i nie została poprzedzona oględzinami upraw powoda. Opinia ta jednak w sposób jasny i klarowny odpowiedziała na tezy Sądu. Co więcej, biegła swoje rozważała podparła trafnymi i aktualnie obowiązującymi przepisami prawa. Biegła skrupulatnie przeanalizowała dotychczas przeprowadzone oględziny i szacowanie szkód dokonane przez pozwane Koło (...), jak też oględziny biegłego L. S. oraz wydaną przez niego opinię. Biegła H. M. zarzuciła biegłemu L. S. stronniczość podczas dokonywania pomiarów i obliczeń z uwagi na czynny udział powoda w pracach biegłego na jego zlecenie. Ponadto, biegła wskazała, że uprawy powoda ucierpiały w głównej mierze na skutek złego przezimowania, wiosennych przymrozków i zastoisk wodnych, co potwierdzają dokumenty sądowe odnoszące się dochodzenia przez powoda od (...) odszkodowania z tytułu przemrożenia upraw. Wskazała nadto, że w opinii biegłego S. brakuje pomiarów uszkodzonej powierzchni przez zwierzynę i procentowego wyliczenia powstałej szkody. Biegła H. M. zarzuciła biegłemu S. przyjęcie do obliczenia wysokości odszkodowania cen kontraktacyjnych, jakie zawarł w umowie sprzedaży plonu powód, co nie jest zgodne z ustawą Prawo Łowieckie. Biegła w swoich wnioskach przychyliła się do wysokości odszkodowania obliczonego przez pozwane Koło (...). Stwierdziła bowiem, że Koło (...) w C. przeprowadziło szacowanie szkód łowieckich zgodnie z ustawą Prawo Łowieckie, zastosowało ceny obowiązujące w czasie szacowania i na terenie wystąpienia szkody, sporządziło wymaganą prawem dokumentację i dokonało w ustawowym terminie wypłaty odszkodowania.

Nie uszło uwadze Sądu, że w niniejszej sprawie na wniosek pozwanego, postanowieniem z dnia 18 lipca 2016 r. Sąd dopuścił dowód z oględzin z udziałem biegłego mgr R. B. celem ustalenia przyczyny, rodzaju i skali (rozmiaru) uszkodzeń oraz wysokości poniesionej szkody w uprawach rzepaku i pszenicy znajdujących się na nieruchomości stanowiącej działki o nr (...) położonych w B.. Powód jednak na skutek zamierzonych działań nie wpuścił biegłego na swoją nieruchomość, przez co uniemożliwił mu dokonanie oględzin i wydanie rzetelnej opinii. Biegły, na podstawie dokumentacji przedstawionej mu przez pozwane Koło (...) dokonał analizy protokołu wstępnego i ostatecznego szacowania szkody i podzielił stanowisko Koła (...) w kwestii wyliczenia wysokości szkody.

Sąd zważył, co następuje:

Powód R. G. (1) pozwem z dnia 24 października 2016 r. (data wpływu) wniósł o zasądzenie od pozwanego Koła (...) w C. kwoty 200.966,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 września 2016 r. do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w uprawach rolnych powoda, na terenie których pozwane Koło (...) dzierżawi obwód łowiecki. Powód nie wykazał wysokości poniesionej szkody, wobec czego jego powództwo zostało oddalone.

Zasady ponoszenia odpowiedzialności za szkody łowieckie reguluje ustawa z dnia 13 października 1995 r. – Prawo Łowieckie. Zgodnie z art. 46 ust. 1 powyższej ustawy dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany do wynagradzania szkód wyrządzonych: w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniiele i sarny (pkt 1), przy wykonywaniu polowania (pkt 2).

Z uwagi na to, że pozwane Koło (...) w C. było dzierżawcą obwodu łowieckiego, na terenie którego położone są nieruchomości powoda, odpowiada za szkody wyrządzone w uprawach rolnych przez zwierzynę łowną.

Przebieg i warunki szacowania szkód łowieckich określa szczegółowo Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłaty odszkodowania za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. z dnia 24 marca 2010 r., z późn. zm.). Powyższe rozporządzenie zobowiązuje poszkodowanego do złożenia zgłoszenia szkody na piśmie, w terminie 14 dni od dnia jej powstania. Uprawnione rozporządzeniem koło łowieckie ma obowiązek dokonania wstępnych oględzin w terminie 7 dni od dnia otrzymania zgłoszenia szkody oraz powiadomienia poszkodowanego i ustalenia daty szacowania oględzin. Każda ze stron może

zaprosić do komisji przedstawiciela właściwej terytorialnie (...), przy czym nieobecność poszkodowanego bądź przedstawiciela(...) nie wstrzymuje czynności szacowania szkód. Koło łowieckie ma obowiązek sporządzenia protokołu z szacowania wstępnego – oględzin szkód, opatrzonego datą i podpisami komisji szacującej, poszkodowanego oraz przedstawiciela (...), jeśli uczestniczył w szacowaniu. Protokół sporządza się w dwóch egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron. W przypadku nieobecności poszkodowanego bądź odmowy podpisania protokołu przez poszkodowanego, w protokole powinna znaleźć się wzmianka wskazująca przyczynę tej nieobecności lub odmowy podpisu. Poszkodowany ma również prawo wnosić swoje uwagi do protokołu. Następnym etapem jest szacowanie ostateczne, poprzedzone zgłoszeniem pisemnym poszkodowanego na 7 dni przed zbiorem uprawy. Komisja szacuje ostatecznie straty w uprawie, sporządza protokół i wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia podpisania protokołu ostatecznego szacowania. Jeśli poszkodowany bądź dzierżawca obwodu wniesie zastrzeżenia do protokołu, stronom przysługuje w terminie 30 dni prawo odwołania wnosząc powództwo do sądu.

Wobec powyższego, biorąc pod uwagę materiał dowodowy zebrany w przedmiotowej sprawie, nie ulega wątpliwości, że oględziny i szacowanie szkód zostały przez pozwanego dokonane w sposób prawidłowy i w terminach określonych w powyższym rozporządzeniu. Komisja szacująca składająca się z uprawnionych osób dokonała oględzin zgłoszonych upraw. Zostały także sporządzone trzy protokoły z szacowania wstępnego. Do wszystkich protokołów komisja szacująca dołączyła dokumentację fotograficzną z dokonanych czynności oraz arkusze z miejscami pobierania prób, które były usystematyzowane oraz stałe dla każdego pola.

Po dokonaniu oględzin i szacowania szkód w uprawach rolnych powoda pozwane Koło (...) w C., jako dzierżawca obwodu łowieckiego na terenie nieruchomości powoda wywiązało się obowiązku wynikającego z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłaty odszkodowania za szkody w uprawach i płodach rolnych i wypłaciło powodowi wyliczone odszkodowanie w wysokości 5.878,90 zł.

W tym miejscu należy przywołać przepis art. 6 k.c. zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Mając na uwadze powyższy przepis, w przedmiotowej sprawie to na powodzie spoczywał obowiązek wykazania szkody poniesionej przez niego w uprawach rolnych. Sąd uznał, że szkoda wyrządzona przez zwierzynę łowną na gruntach powoda, nie została jednak przez niego należycie wykazana.

Wprawdzie w opinii biegłego L. S., przeprowadzonej w ramach zabezpieczenia dowodu szkoda, jaką powód poniósł na skutek zniszczeń wyrządzonych w jego uprawach przez zwierzynę łowną wyliczona została na kwotę 200.966,32 zł. Sąd jednak mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy, uznał tę opinię za nierzetelną i nieprecyzyjną. Szczególną wątpliwość Sądu wzbudził sposób dokonywania pomiarów i obliczeń zaistniałych szkód, które biegły dokonywał przy użyciu urządzenia (...) powoda. Co więcej, to powód dokonywał pomiarów, a nadto część pomiarów dokonywana była bez udziału biegłego, a następnie pomiary te powód przekazywał biegłemu. Biegły nadto nie objął szacowaniem całych powierzchni upraw i wybierał poletka kontrolne bez zastosowania jakiegokolwiek metody statystycznej. Co więcej, biegły nie wziął pod uwagę żadnej innej przyczyny, która wpłynęła na obniżoną obsadę, jak na przykład wymrozenia, czy nadmierna wilgotność.

Nie uszło nadto uwadze Sądu, że powód pozwem z dnia 20 października 2016 r. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od (...) S.A. kwoty 131.858,38 zł tytułem zapłaty za szkody w uprawach rolnych związanych z ich wymrozeniem w 2016 r. Co istotne, szkody te dotyczą zwłaszcza działki nr (...), a więc nieruchomości, na której w przedmiotowej sprawie do uszkodzeń w uprawach doszło zdaniem powoda na skutek zniszczenia jej przez zwierzynę łowną. Biegły L. S. nie uwzględnił jednak w swojej opinii szkód powstałych na skutek wymrozenia, które zaistniało w czasie powstania szkód łowieckich, co powoduje uzyskanie przez powoda odszkodowania w wartości przekraczającej szkodę.

Sąd, ustalając stan faktyczny niniejszej sprawy wziął także pod uwagę zamierzone działanie powoda uniemożliwiające powołanemu na wniosek pozwanego przez Sąd Rejonowy w Złotowie w ramach zabezpieczenia dowodu biegłemu

R. B. dokonanie oględzin niezbędnych do wydania opinii w przedmiotowej sprawie, a polegające na niewpuszczeniu biegłego przez powoda na nieruchomości stanowiącą przedmiot oględzin. Nieuzasadniona odmowa strony, stwarzająca przeszkodę stawianą przez nią w przeprowadzeniu dopuszczalnego dowodu – może być przez sąd oceniona bardzo negatywnie dla strony odmawiającej przy analizowaniu w sprawie ostatecznego wyniku postępowania dowodowego (por. art. 233 § 2 KPC). Warunkiem zastosowania art. 233 § 2 jest działanie strony co najmniej utrudniające przeprowadzenie dopuszczonego uprzednio przez sąd dowodu. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 kwietnia 2018 r. III Aua 851/17) Sąd uznał zatem zachowanie powoda jako niewłaściwe, które rzutowało na przekonanie Sądu odnośnie nieszczerych intencji powoda. Co więcej, biegły, po dokonaniu oględzin z drogi gminnej, zapoznaniu się z dokumentacją sprawy oraz wykonaniu fotografii podzielił stanowisko pozwanego Koła (...) w kwestii wysokości wyliczonej szkody, zaznaczając, że została ona wyliczona bardzo precyzyjnie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo, z uwagi na niewykazanie przez powoda wysokości poniesionej szkody, o czym Sąd orzekł w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., w myśl którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Natomiast do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (§ 3).

W skład kosztów procesu poniesionych przez pozwanego wchodzi kwota 10.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (§2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 z późn. zm.) oraz kwota 1.029 zł tytułem kosztów wydania opinii przez biegłą H. M.. W tym miejscu wskazać należy, że Sąd dokonał analizy spisu kosztów przedstawionego w piśmie pozwanego z dnia 3 czerwca 2019 r. W spisie tym wskazano na koszty zastępstwa procesowego w przedmiotowej sprawie w wysokości 24.600 zł. Sąd zasądzając koszty zastępstwa procesowego kierował się zaś wskazanym wyżej Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z sprawie opłat za czynności radców prawnych, z którego wynika, że koszt zastępstwa procesowego przy dochodzonej przez powoda kwocie 200.966,32 zł wynosi 10.800 zł. Sąd nie uwzględnił nadto kosztów dojazdu pełnomocnika w kwocie 419,43 zł, z uwagi na to, że nie zostały one udokumentowane. Jeśli zaś chodzi o koszty powstałe w trakcie postępowań zabezpieczających, wskazać należy, że zostały one rozstrzygnięte postanowieniami wydanymi w trakcie owych postępowań.

Sąd nakazał ponadto ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 649,91 zł tytułem nieuiszczonych wydatków wynikających | z przygotowania i udziału biegłego L. S. w rozprawie w dniu 28 marca 2017 r. oraz poniesionych przez niego kosztów dojazdu.

Sędzia Jan Sterczała